

**GEOGRAFIYA DARSLARIDA VIZUAL MATERIALLARDAN
FOYDALANISHNING SAMARADORLIGI**

Muallif: Tajaddinova Mohira Norimmatovna

Muassasa: Xorazm viloyati, Gurlan tumani, 36-maktab

Lavozim: Geografiya fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada geografiya darslarida vizual materiallardan foydalanishning o'quvchilarning bilim olishiga, mavzuni chuqur tushunishiga va qiziqishini oshirishga qanday ta'sir qilishi yoritiladi. Shuningdek, xaritalar, diagrammalar, infografika, multimedia va raqamli platformalar orqali ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: geografiya ta'limi, vizual materiallar, xarita, infografika, dars samaradorligi, interaktiv uslublar.

Kirish

Zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchilarni faollashtirish, ularning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshirish va mavzuni chuqur anglatishda vizual materiallarning o'рни beqiyosdir. Ayniqsa, geografiya fanida bu yondashuv dolzarblik kasb etadi, chunki bu fan tabiiy va ijtimoiy jarayonlarning fazoviy tasvirlanishini, o'zaro bog'liqligini o'rganadi.

Asosiy qism

1. Vizual materiallarning turlari

Geografiya darslarida quyidagi vizual materiallar keng qo'llaniladi:

- Geografik xaritalar (fizik, siyosiy, iqtisodiy va tematik)
- Diagrammalar va grafiklar (aholi soni o'zgarishi, iqlim grafiklari)
- Sun'iy yo'ldosh suratlari va aerofoto tasvirlar
- Infografika va slaydlar (PowerPoint, Canva)
- 3D modellar va interaktiv ilovalar (Google Earth, ArcGIS)

2. Vizual materiallarning ahamiyati

- Fazoviy fikrlashni rivojlantiradi. Xaritalar va sxemalar orqali o'quvchilar joylashuv, masofa, o'lcham, o'zaro aloqalarni yaxshiroq anglaydi.
- Tushunishni osonlashtiradi. Grafiklar va diagrammalar murakkab statistik ma'lumotlarni sodda va tushunarli ko'rinishda taqdim etadi.
- Qiziqish uyg'otadi. Raqamli vositalar, sun'iy yo'ldosh tasvirlari orqali real hayotdagi voqealarni sinfda ko'rsatish mumkin.
- Faollikni oshiradi. O'quvchilar xarita bilan ishlaydi, mavzuni mustaqil tahlil qiladi va fikr bildiradi.

3. Amaliy misollar

- "O'zbekiston relyefi" mavzusida o'quvchilar bilan 3D rel'ef xaritasi yordamida tog' tizmalari va pasttekisliklarni taqqoslash.
- "Iqlim zonalari" mavzusida iqlim grafiklaridan foydalanib, turli zonalarni taqqoslash, tahlil qilish.
- "Aholi joylashuvi" bo'yicha Google Maps yoki Population Explorer kabi ilovalardan foydalanish.

Xulosa

Geografiya darslarida vizual materiallardan foydalanish nafaqat bilim berish jarayonini boyitadi, balki o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, mantiqiy tahlilga, hamkorlikda ishlashga o'rgatadi. O'qituvchilar zamonaviy texnologiyalarni darsga integratsiya qilish orqali o'quvchilarning bilim darajasini va darsga bo'lgan qiziqishini sezilarli darajada oshirishi mumkin.

ADABIYOTLAR:

1. NURMATOVA D. "ZAMONAVIY GEOGRAFIYA TA'LIMIDA INTERAKTIV YONDASHUVLAR", TOSHKENT, 2022.
2. UNESCO, "GEOGRAPHY TEACHING AND VISUALIZATION TOOLS IN THE 21ST CENTURY", PARIS, 2021.

3. WWW.GOOGLE.COM/EARTH – GOOGLE EARTH RASMIY SAHIFASI

4. XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI GEOGRAFIYA FANIDAN METODIK QO'LLANMA, 2023.